

Azərbaycan Afrika ölkələri ilə münasibətə böyük əhəmiyyət verir

Azərbaycan Respublikası ümumbəşəri dəyərləri rəhbər tutaraq bütün dünyaya dövlətləri ilə beynəlxalq hüququn ümumtəamul edilmiş normalarında əksini tapan prinsiplər əsasında münasibətlər qurmaqda, habelə BMT nizamnaməsinə əsasən əməkdaşlıq etməkdə maraqlıdır və bu niyyətini konstitusion səviyyədə də bəyan edib. Azərbaycanın çoxşaxəli siyasət kursunda Afrika coğrafiyası ilə münasibətlər də məhz bu prinsiplərə əsaslanıb, "qoca qitə"nin ayrı-ayrı ölkələri ilə ötən dövr ərzində kifayət qədər qarşılıqlı, faydalı əməkdaşlıq mühiti formalaşdırıla bilib.

Əvvəlki dövrdə Afrika coğrafiyası ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin potensialının tam realizə oluna bilinmədiyini deyən Milli Məclisin deputatı Bəhrüz Məhərrəmov "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında bildirib ki, o dövrün konfiqurasiyasında bu, o qədər ciddi şəkildə hiss edilməyə də, Azərbaycanın Vətən müharibəsi və antiterror tədbirlərindən sonra global mühitdə artan rolu, ölkəmizin regionun əsas hərbi-siyasi güc mərkəzi kimi özünü təsdiqləməsi, o cümlədən Afrikada başlanan inkişaf tendesiya və neokolonializmlə mübarizə coğrafiyalarımız arasında münasibətlərin potensialının tam realizəsi üçün imkan yaradıb, eyni zamanda, bu münasibətlərin inkişafını zərurətə çevirib: "Afrika dövlətləri ilə münasibətdən danışarkən əvvəlcə ondan başlamaq lazımdır ki, Azərbaycan Afrika qitəsində global birlikdə özünün müstəqil mövqeyi və siyasi iradəsi olan ölkə, Azərbaycan Prezidenti isə beynəlxalq siyasətin önəmli və həlledici aktorlarından biri kimi qəbul edilir və hesablaşılır. Afrika coğrafiyasında istər siyasi elitalarda, istərsə də ictimai fikir mühitində ölkəmizə və dövlət başçımıza münasibətin bu yöndə olmasının isə kifayət qədər faktiki və hüquqi əsasları mövcuddur. Belə ki, Azərbaycan lideri Afrika dövlətlərinin, xüsusən az inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrin haqlarının, o cümlədən yüz illərdir istismar olunan Afrika insanların hüquqlarının ön səmərəli və real müdafiəçisi kimi çıxış edib. Pandemiya dövründə "vaksin millətçiliyi" ilə üz-üzə qalan Afrika qitəsinin, xüsusən yoxsul Afrika ölkələrinin haqlarını ilk dəfə olaraq məhz cənab İlham Əliyev dilə gətirdi, "vaksin millətçiliyi" ilə mübarizədə global səylərin birləşdirilməsini təşkil etdi, habelə BMT Baş Assambleyasının bu mövzuya dair xüsusi sessiyasının çağırılmasına nail oldu. Eləcə də

Azərbaycan Respublikası aralarında böyük əksəriyyəti Afrika dövlətləri olmaqla otuzdan artıq ölkəyə həyati əhəmiyyətli humanitar yardımlar, həmçinin vaksinlər ixrac edərək əvəzsiz formada ümumbəşəri dəyərlərə sadiq qaldığını nümayiş etdirdi".

Deputat qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyev Qoşulmama Hərəkatının sədri qismində, xüsusən də Afrikaya ağışuna almış neokolonializmlə mübarizədə yeni bir çıxış açıb, faktiki olaraq uzun bir dövr ərzində beynəlxalq ictimaiyyətin qəsdən göz yumduğu və ümumbəşəri niyyətləri hədəfə alan cinayətləri ifşa edərək bu

tendesiya son qoyulmasını tələb edib. Bundan başqa, dövlət başçısının beynəlxalq mexanizmlərin işləkliyi ilə bağlı qaldırdığı məsələlər, xüsusən BMT Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvlərinin sayının artırılması və Afrika qitəsinə də bir mandat verilməsi ilə bağlı bəyanatları,

əslində, bu qitənin maraqlarının global səviyyədə effektiv təmininin növbəti mərhələyə daşınması demək idi. Prezident İlham Əliyev daim inkişaf etməkdə olan dövlətlər arasında həmrəyliyin gücləndirilməsinin önəmini vurğulayır və Azərbaycanın Afrika ölkələri ilə əlaqələrin inkişafına da bu çərçivədə yanaşır. Eyni zamanda Azərbaycan Afrika qitəsi subyektləri üçün alternativsizdir, turizm, kənd təsərrüfatı, investisiyalar və digər sahələrdə əməkdaşlıq imkanlarının böyük perspektivləri mövcuddur.

Deputat vurğulayıb ki, Qoşulmama Hərəkatına sədrlik Afrika ölkələri ilə də sıx təmaslar qurmaq üçün yaxşı imkan yaradıb: "COP29 çərçivəsində möhtərəm Prezidentlə görüşən Efiopiya Federativ Demokratik Respublikasının Prezidenti Taye Atske Sellasiyenin dediyi kimi, Azərbaycanın təcrübəsi ölkələr üçün maraqlıdır. Eyni zamanda dövlət başçımızın Toqo Respublikasının Prezidenti For Essozimna Qna ilə görüşdə də qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan Afrika ölkələri ilə münasibətlərə böyük əhəmiyyət verir. Habelə Prezidentin Benin Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Akambi Andre Okunlola-Biaunun etimadnaməsini qəbul edərək də bildirdiyi kimi, Azərbaycan Afrika qitəsində fəal iş aparır, Afrika İttifaqında səfirliyimiz fəaliyyət göstərir, bu təşkilatla əlaqələrimizi hərtərəfli şəkildə genişləndirməkdə maraqlıyıq. Cənab Prezidentin Burkina Fasonun Azərbaycana yeni təyin olunmuş fövqəladə və səlahiyyətli səfiri Vinta Somenin etimadnaməsini qəbul edərək isə bildirdiyi kimi, Azərbaycanın Afrika İttifaqı yanındakı səfirinə Afrika ölkələri ilə daha sıx münasibətlərin qurulması, onlarla müxtəlif istiqamətlər üzrə ikitərəfli formatda konkret əməkdaşlıq məsələlərinin planlaşdırılması barədə də təlimat verilib. Cənab İlham Əliyevin göstərişinə müvafiq olaraq Azərbaycan Afrika ölkələri üçün təhsil təqaüdü proqramı ayırıb".

B.Məhərrəmov əlavə edib ki, BMT, Qoşulmama Hərəkatı və digər təsisatlar çərçivəsində də Azərbaycanla Afrika dövlətləri arasında fəal əməkdaşlıq var, ölkələrimiz BMT-də və onun strukturlarında bir-birinin namizədliklərini daim dəstəkləyirlər.

*Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"*